

زخم های دستگاه گوارش به زخم هایی گفته می شود که در معده و دوازدهه بوجود می آید. دوازدهه در ابتدای روده کوچک قرار دارد. سطح بیرونی معده و دوازدهه توسط یک لایه آستر مانند پوشیده شده است. وظیفه این لایه محافظت معده و دوازدهه در برابر اسید معده می باشد اگر این لایه از بین برود اسید معده به بافت معده و دوازدهه آسیب می رساند و باعث تشکیل زخم می شود.

بدن شما برای هضم غذا اسید قوی تولید می کند که یک آستر قسمت داخلی معده و اثنی عشر شما را محافظت می کند. اگر این آستر از هم گسیخته شود این اسید می تواند به دیواره ها آسیب بزند و باعث ایجاد التهاب یا زخم شود.

علل

شایع ترین علت عفونت با یک نوع میکروب به نام اچ پیلوری می باشد. ذکر این نکته ضروری می باشد که همیشه اچ پیلوری باعث ایجاد زخم نمی شود. علل دیگر عبارتند از:

- مصرف داروهای ضد درد غیر استروئیدی مثل بروفن، ناپروکسن و دیکلوفناک

- مصرف آسپرین
- استعمال دخانیات
- نوشیدن الکل
- سابقه خانوادگی

طبق آخرین پژوهش ها استرس در بروز زخم ها نقشی ندارد.

علائم

شایع ترین علامت درد در ناحیه معده می باشد البته کیفیت درد در افراد مختلف متفاوت می باشد و برخی افراد اصلاً درد را تجربه نمی کنند. نوع درد بستگی به محل زخم دارد ممکن است بصورت سوزش سر دل یا درد زیر دنده ها باشد همچنین درد ها بلافاصله پس از غذا خوردن یا هنگامی که معده خالی است اتفاق می افتد. گاهی درد در نیمه شب بوقوع می پیوندد و باعث بیدار شدن فرد از خواب شود. سایر علائم عبارتند از:

- کاهش وزن
- بی اشتها
- استفراغ

- احساس گرسنگی
- سوء هاضمه

در صورت بروز خونریزی از دستگاه گوارش علائم شامل استفراغ خونی و مدفوع تیره رنگ می باشد.

تشخیص

قطعی ترین راه تشخیص اندوسکوپی معده و دوازدهه می باشد. معمولاً حین اندوسکوپی نمونه برداری از بافت انجام می شود تا جهت شناسایی عفونت اچ پیلوری بررسی شود. سایر آزمایشات عبارتند از:

- آزمایش خون جهت تشخیص کم خونی ناشی از خونریزی دستگاه گوارش
- آزمایش مدفوع جهت تشخیص خون در مدفوع

درمان

هدف از درمان ترمیم زخم، برطرف شدن علائم، پیش گیری از عود مجدد زخم، درمان عفونت اچ پیلوری و پیش گیری از بروز عوارض می باشد. جهت رسیدن به این اهداف داروهای ضد اسید مثل شربت آلومینیوم ام جی اس، قرص رانیتیدین، کپسول

فرضی

مرکز آموزشی درمانی نمازی
واحد آموزش ضمن خدمت

زخم معده

و

دوازدهه

PT-HO-170

میترا کاظمیان نسب کارشناس پرستاری

بازبینی: اشرف معما (بازاده کارشناس ارشد NICU)

۱۳۹۴

- اگر نوشیدن چای و قهوه باعث تشدید علائم می شود از نوشیدن آن خودداری کنند.
- دوره دارو درمانی به ویژه آنتی بیوتیک ها را تکمیل کنند حتی اگر علائم بهبود یافته باشند.

- ضد درد ها را فقط طبق نظر پزشک استفاده کنند.
- در صورت مشاهده علائم زیر حتماً به پزشک مراجعه کنند:

♦ مدفوع سیاه یا تیره رنگ

♦ استفراغ خونی یا همراه با دانه های

قهوه ای رنگ شبیه دانه قهوه

منابع:

1- Peptic Ulcers. Available from:

<http://www.mdconsult.com/das/patient/body/238605807-5/1141119167/10041/9414.html>. Accessed March 2011.

2- Managing your Peptic Ulcers. Available from:

http://www.mdconsult.com/das/patient/body/238605807-5/0/10084/eng_chapter187.pdf. Accessed March 2011.

3- Peptic Ulcers. Available from:

<http://www.mdconsult.com/das/patient/body/238605807-5/1141119167/10041/34490.html>. Accessed March 2011.

آمپرازول و داروهای ضد آنتی بیوتیک تجویز می شود. در صورتی که دارو درمانی موثر نباشد جراحی انجام می شود.

عوارض

عوارض عبارتند از:

- خونریزی
- پاره گی

ذکر این نکته نیز ضروری می باشد که عفونت اچ

بیلوری در صورتیکه درمان نشود احتمال بروز سرطان معده را به شدت افزایش می دهد.

توصیه های مهم

افرادی که سابقه زخم های معده و دوازدهه دارند باید به توصیه های زیر عمل کنند:

- از استعمال دخانیات پرهیزند.
- از نوشیدن الکل اجتناب کنند.
- از خوردن غذاهایی که باعث تشدید علائم می شود پرهیزند.